

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1996-1997

24 OCTOBRE 1996

Proposition de loi modifiant l'article 21 de la loi du 18 juillet 1991 modifiant les règles du Code judiciaire relatives à la formation et au recrutement des magistrats

(Déposée par M. Loones et consorts)

DÉVELOPPEMENTS

Dans le cadre de l'accord de gouvernement du dernier Gouvernement présidé par M. Wilfried Martens, il avait été convenu, sur les instances de la Volksunie, de mettre un terme aux nominations politiques non objectives dans la magistrature. On a voté à cet effet la loi du 18 juillet 1991, qui prévoyait la création d'un collège de recrutement des magistrats.

Les futurs juges ne pouvaient plus être nommés que de deux manières :

— soit en réussissant l'examen d'aptitude professionnelle tout en justifiant d'une expérience suffisante,

— soit en étant sélectionnés pour le stage judiciaire après avoir réussi un concours.

Afin de ne laisser subsister aucune ambiguïté quant au statut juridique des magistrats déjà nommés, on a inséré, à l'article 21 de la loi, une disposition transitoire prévoyant que tous les magistrats en fonction au jour de l'entrée en vigueur de la loi étaient réputés avoir accompli le stage judiciaire et avoir réussi l'examen d'aptitude professionnelle.

Cet ajout, logique en soi, a été utilisé ultérieurement de manière impropre afin de conférer les

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1996-1997

24 OKTOBER 1996

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 21 van de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de voorschriften van het Gerechtelijk Wetboek die betrekking hebben op de opleiding en de werving van magistraten

(Ingediend door de heer Loones c.s.)

TOELICHTING

In het regeerakkoord van de laatste regering Martens werd, op aandringen van de Volksunie, overeengekomen een einde te maken aan de niet-objectieve politieke benoemingen van magistraten. Daartoe werd de wet van 18 juli 1991 afgekondigd die voorzag in de oprichting van een wervingscollege van magistraten.

Kandidaat-rechters konden slechts benoemd worden op twee manieren :

— ofwel slaagden zij voor een examen van beroepsbekwaamheid en combineerden zij dat met een voldoende lange ervaring;

— ofwel werden zij voor de gerechtelijke stage geselecteerd na een vergelijkend examen.

Om geen onduidelijkheid te laten over de rechtssituatie van de op dat ogenblik reeds benoemde magistraten werd in de wet een overgangsbepaling opgenomen. Dit artikel 21 stelde dat alle magistraten, die reeds in dienst waren op de dag van de inwerking-treding van deze wet, geacht werden de gerechtelijke stage te hebben vervuld en geslaagd te zijn in het examen van beroepsbekwaamheid.

Deze op zich logische aanvulling van de wet werd nadien misbruikt om de vacante plaatsen van magi-

emplois vacants de magistrat à des juristes qui étaient auparavant juges suppléants (à la faveur d'une nomination politique), au lieu de nommer ceux qui avaient réussi l'examen (sans appui politique).

Cette disposition transitoire était dès lors devenue, sans que cela ait été voulu, un moyen de contourner aisément la législation, et ce d'autant plus que bon nombre de suppléants ont encore été nommés avant l'entrée en vigueur de la loi.

La présente proposition de loi vise à mettre un terme à ces abus en limitant l'application de la disposition transitoire aux magistrats effectifs.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

L'article 21, § 1er, de la loi du 18 juillet 1991 modifiant les règles du Code judiciaire relatives à la formation et au recrutement des magistrats, modifiée par les lois des 6 août 1993 et 1er décembre 1994, est complété par un alinéa rédigé comme suit :

«La présente mesure transitoire ne s'applique pas à ceux qui n'étaient que magistrats suppléants au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi.

L'assimilation reste cependant acquise aux juges qui ont été nommés magistrats effectifs après l'entrée en vigueur de la présente loi.»

straten toe te bedelen aan juristen die voordien - op een politieke wijze benoemd - plaatsvervangend rechter waren, dit in plaats van degenen te benoemen die - zonder partijpolitieke steun - geslaagd waren voor het examen.

Deze overgangsbepaling werd daardoor, onbedoeld, een enorme achterpoort in de wetgeving. Temeer daar vóór de inwerkingtreding van de wet nog tal van plaatsvervangers benoemd werden.

Dit wetsvoorstel heeft tot doel een einde te stellen aan dit misbruik door de overgangsmaatregel te beperken tot de effectieve magistraten.

Jan LOONES.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 21, § 1, van de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de voorschriften van het Gerechtelijk Wetboek die betrekking hebben op de opleiding en de werving van magistraten, gewijzigd bij de wetten van 6 augustus 1993 en 1 december 1994, wordt aangevuld met een laatste lid, luidende :

«Deze overgangsmaatregel geldt niet voor degenen die, op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet, slechts plaatsvervangend magistraat waren.

De gelijkstelling blijft nochtans bestaan voor die rechters die, na de inwerkingtreding van deze wet, benoemd werden tot effectief zetelend rechter.»

Jan LOONES.
Bert ANCIAUX.
Chris VANDENBROEKE.